

Buletin INFORMATIV

Anul XVIII • nr. 10 (209) • Octombrie • 2009

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin INFORMATIV

Anul XVIII • nr. 10 (209) • Octombrie • 2009

**MINISTERUL CULTURII, CULTELOR
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

www.traditionalnet.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: **Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct**

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • **Dănuț DUMITRAȘCU**

Elena GAVRILUȚIU • **Mirela PARASCHIV**

Producție și difuzare: **Mariana COMAN**

Coperta I - **Camelia CIOBANU (Reșița) - *Tablou de toamnă***

Coperta IV - **Anna KOTVAŠOVA (Serbia) - *La cules de vie***

Fotografii de Dănuț Dumitrașcu

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: **Anca Cristina VERGULESCU**

**Victoria BERBECARU (Botiza, jud. Maramureș) -
*Covor din lână în culori vegetale - detaliu***

Fotografie din Arhiva CNCPCT

Mulțumim tuturor colaboratorilor pentru sprijinul acordat
și așteptăm în continuare informațiile și articolele dumneavoastră
pentru *Buletinul Informativ*.

și frumusețea sa, iar Maria Carmen Sas descrie cu emoție valorile culturale ale satului Soconzel din Satu Mare.

În acest număr cititorii mai pot găsi informații despre Ansamblul Folcloric „Sânziennele” al Clubului Copiilor Negrești-Oaș, despre artistul plastic din Satu Mare, Gergely Csaba Adalbert, despre concursul de cântece populare maghiare „Hajnal akar lenni” („Se crapă zorii de zi”) ce a avut loc în ianuarie în cadrul „Zilelor culturii maghiare”, despre Reuniunea Corală Ecumenică la ediția a XVII și date biografice și bibliografice despre personalități ale județului Satu Mare. Revista se încheie cu publicarea celei de-a doua părți a bibliografiei generale a etnografiei și folclorului sătmărean.

În speranța că v-am stârnit interesul pentru publicația Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare, vă dorim lectură plăcută, iar colegilor sătmăreni mult succes!

Aura Andreea PETRE

Cuprins:

Ecouri

<i>Cântecele Oltului</i>	2
(Elena GAVRILUȚIU)	
<i>Târgul Olarilor 2009</i>	6
(Gabriela NEGRU)	
<i>Festivalul Folcloric „Jocul din Bătrâni”</i>	9
(József MOLNÁR)	
<i>175 de ani de atestare documentară</i>	13
(Iuliana CÂRNARU)	
<i>Expoziția Fierul etnografic</i>	14
(Anamaria STĂNESCU)	

Cercetare aplicată

<i>Șezătoare la Curciu</i>	16
(Gabriela NEGRU)	
<i>Tabăra de cercetare etnografică de la Bata, județul Arad, 7-11 septembrie 2009</i>	18
(dr. Elena Rodica COLTA)	

Datini și tradiții

<i>Calendar popular - octombrie 2009</i>	20
--	----

Agenda octombrie 2009	21
------------------------------------	----

Revista presei

<i>Publicația „Confluente”, nr. 2(9)/septembrie 2009</i>	38
(Aura Andreea PETRE)	

Ecouri

Cântecul Oltului

La jumătate de august, a avut loc la Călimănești, ca-n fiecare an, Festivalul-concurs folcloric „Cântecul Oltului”, ajuns la a 41-a ediție. S-au reunit în aceste zile, așa cum este tradiția (tradiție căpătată prin regulamentul festivalului stabilit la prima ediție), formații din majoritatea județelor străbătute de Olt - ansamblurile *Boroka* al Grupului Școlar „Eötvös Lószef” din Odorheiu Secuiesc și *Rapsodia Călimanilor* al Centrului Cultural Toplița - județul Harghita, Ansamblul *Brădețul* al Casei Municipale de Cultură Sfântu Gheorghe - județul Covasna, Ansamblul *Cetățuia* al Căminului Cultural Teliu - județul Brașov, Ansamblul *Hora Izbiceni* al Centrului Cultural „Tudor Gheorghe” — Izbiceni - județul Olt, Grupul *Izvorașul* al Școlii cu clasele I-VIII din comuna Crețeni și Ansamblul *Doina Oltului* al Casei de Cultură din Călimănești - Vâlcea, cărora li s-a adăugat Ansamblul *Alunelul* al Căminului Cultural Pielești - județul Dolj.

Sărbătoarea folclorică de la Călimănești a început prin parada formațiilor pe bulevardul central al stațiunii vâlcene și prezentarea unor secvențe din spectacolul folcloric al fiecărei formații, precedată de scurte alocuțiuni din partea oficialităților județene și locale.

Structura acestui festival-concurs a fost, încă de la primele ediții, foarte bine precizată, conferindu-i, atât un loc special în lungul șir al manifestărilor de gen, cât și particularități ce constau, în principal, în desfășurarea și jurizarea pe trei secțiuni: *Concursul de frumusețe dotat cu trofeul „Frumoasa Oltului”, Concursul de interpretare „Doina Oltului” și Concursul „Cel mai frumos costum”*. La acestea pot fi

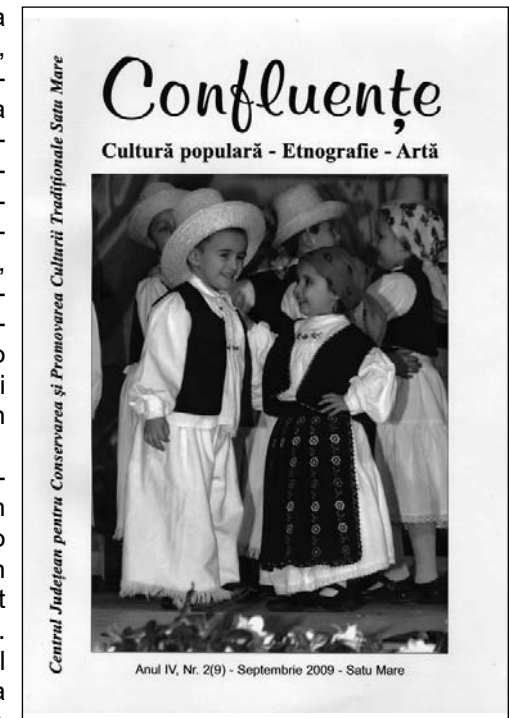
un loc în bibliografia literaturii de specialitate, articolul „Sentimentul traic al apartenenței la glia natală”, scris de învățătorul Iacob Pop din comuna Bixad, despre emoția întâlnirilor la evenimentele „Fiii satului”, „Însemnări din Cămarzana” de Gheorghe Munteanu, articol ce conține o prezentare geografică și etnografică a comunei din Țara Oașului.

În articolul „Mihai Eminescu - cântăreț”, Grațian Juncan ne prezintă o îndeletnicire mai puțin cunoscută a marelui poet al neamului: cântatul. Eminescu, iubitor al folclorului, își încânta prietenii cu interpretări de cântece de pahar, doine și alte specii ale folclorului muzical românesc.

Natalia Lazăr, director al Casei Orășenești de Cultură Negrești-Oaș, semnează un studiu etnografic despre ritualul de trecere al nunții, din zona Oașului, „Aspecte privind ceremonialul nupțial în Țara Oașului”, plecând de la obiceiurile din trecut și ajungând la modul în care se desfășoară astăzi obiceiurile nupțiale.

Un alt articol demn de menționat este cel al lui Felician Pop și Robert Laszlo, „Istoria pălincii”. Cititorii sunt conduși de către cei doi autori pe „drumul” pălincii, plecând de la originea băuturilor distilate și ajungând la pălınca de astăzi și la locul său printre băuturile alcoolice produse în România. Articolul conține și povestea „facerii” ei, de la prună la pahar.

Leontina Dorca vorbește despre importanța coregrafiei în educația copiilor și a tinerilor, despre beneficiile educației coregrafice

*Revista presei***Publicația Confluente,
nr. 2(9)/septembrie 2009**

În septembrie 2009 Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare a îmbogățit presa de specialitate cu un nou număr din revista „Confluente”, revistă cu articole și studii despre cultura populară, etnografie și artă. Acest ultim număr, după cum aflăm din editorialul semnat de directorul CJCPCT, Felician Pop, este dedicat Țării Oașului, zonă etnografică și istorică atât de importantă, „atât de dinamică și atât de altfel”.

În paginile revistei găsim emoționanta mărturisire despre Țara Oașului aparținând uneia dintre personalitățile marcante pe care le-a dăruit acest spațiu domeniului culturii populare: Ioniță G. Andron („De ce iubim Țara Oașului”), fotograf și etnograf. În articolul semnat Ștefan Haiduc, dedicat lui Andron, găsim atât impresii despre munca lui Ioniță G. Andron, cât și o listă bibliografică a scrierilor cărturarului și a articolelor din diverse publicații despre activitatea și rezultatele muncii sale.

Revista mai cuprinde o recenzie a volumului „Folclorul detenției” al lui Marian Munteanu, carte care cerea de multă vreme să ocupe

adăugate grija, în primul rând a organizatorilor, dar și a participanților de a fi prezente pe scena festivalului cântece, jocuri și port popular autentic, reprezentativ pentru zona de proveniență și debaterile dintre specialiști, membri ai juriului și conducători ai așezămintelor culturale sau ale formațiilor prezente în festival privind diferitele aspecte ale conservării și promovării culturii tradiționale.

Festivalul-concurs s-a desfășurat pe scena în aer liber din parcul Casei de Cultură „Florin Zamfirescu” a orașului, pe care au urcat în acest an foarte mulți tineri. Tineri frumoși și talentați - soliști vocali și instrumentiști sau membri ai ansamblurilor folclorice cu repertorii bune și purtători ai unor costume populare dintre cele mai reprezentative pentru fiecare zonă pe care o reprezentau în rolul lor de interpreți. Dintre ei s-au remarcat surorile Andreea și Oana Gianina Paciurea, Daniel Chiurtu, Kato Benedek, Albert Karoly, Delia Maria Caia, Andreea Vâlcă, Elvis Zoga, despre care cu siguranță vom mai auzi, evoluția lor spre calea măiestriei în arta populară va depinde de modul cum vor ști să muncească, să se pregătească și să-și dozeze eforturile și să-și planifice pașii.

Deschiderea propriu-zisă a festivalului a fost făcută de copiii ce compun Grupul vocal *Izvorașul*, din comuna Crețeni, condus de Maria și Valentin Toană Buruga, care și-au început programul de cântece de pe Olt cu *Doina Oltului*, încântând spectatorii, iar prezența scenică a ansamblurilor folclorice din județul Harghita - *Boroka* (conducerea artistică - Elisabeta Kelemen, coregrafia - Anna și Zsolt Lazslo) și *Rapsodia Călimanilor* - junior al Centrului Cultural Toplița (conducerea artistică - Doru Viorel Ciubăcă, conducerea artistică - Daniel Țăran, coregrafia - Vasile Gabor) -, prin prezentarea unui program de dansuri populare transilvănene și, respectiv, a spectacolului „Cânt și joc din Călimani”, a fost apreciată și percepută ca un pandant al culturii populare a celor două etnii din această parte a țării. Ansamblul folcloric din Teliu - *Cetățuia* (conducerea artistică -

Rodica Farcaș, conducerea muzicală și coregrafia - Răzvan Farcaș, alături de Rodica Fracaș și Ioan Pumnea), care a adus în scenă obiceiul *Culesului grâului*, a încântat privirile prin costumele foarte frumoase, dar acompaniamentul neadecvat (orga) a creat cel puțin confuzie în rândul publicului - muzica populară se transformase în muzică de promenadă. Au fost aplaudați la scenă deschisă componenții Ansamblului *Brădețul* al Casei de Cultură din Sfântu Gheorghe (conducerea muzicală - Molnar Gabor, coregrafia și conducerea artistică - Istvan Rápolti), care, prin dansurile secuiești prezentate și prin evoluția componenților tarafului, au fost aproape de virtuozitate. Ansamblul *Alunelul* al Căminului Cultural din Pielești (conducerea artistică - Marinela-Daniela Paciurea, conducerea muzicală - Ion Cârstoiu, scenariul și coregrafia - Margareta Chiurtu), o prezentă deja obișnuită pe scena acestui festival, a prezentat programul „Au plecat oțeni la coasă”, în care s-au remarcat dansatorii și purtătoarele a două costume populare de sărbătoare maiestose, specific doljene. Prima zi a festivalului s-a încheiat cu evoluția Ansamblului *Doina Oltului* al Casei de Cultură din Călimănești, a cărei evoluție într-o perioadă de trei-patru ani este spectaculoasă atât din punct de vedere al interpretării muzicale, cât și al celei coregrafice.

A doua zi a Festivalului-concurs *Cântecele Oltului* a fost dedicată, în prima parte, colocviului cu tema „Tradiție și creație în formele de expresie a folclorului contemporan”, unde membrii juriului și o parte a specialiștilor din județele invitate (conducătorii grupurilor participante, coregrafi, conducători artistici, directori de așezăminte culturale) au dezbătut problematica generală și a modului în care folclorul, în toate formele și aspectele sale, este adus pe scenă, rolul său de component al patrimoniului imaterial, dar și păstrător al identității culturale. De asemenea, s-au pus în discuție și problemele și greutățile punctuale cu care se confruntă cei ce activează în acest domeniu, modalitățile și posibilitățile de rezolvare, inclusiv cele ce țin de menținerea formațiilor artistice în general, a celor folclorice în special (lipsa coregrafilor, împrăștierea lăutarilor, necesitatea reconstituirii motivelor după costume populare vechi etc.).

Juriul festivalului - alcătuit din: prof. univ. dr. Ilie Moise (Universitatea „Lucian Blaga” - Sibiu), conf. univ. dr. Ioan St. Lazăr (Universitatea „Spiru Haret” - Râmnicu Vâlcea), Elena Gavriluțiu - consilier CNCPCCT, Elena Stoica - director CJCPCT Vâlcea, prof. Ioan Pumnea - reprezentant al județului Brașov și inițiatorul festivalului - a acordat următoarele premii:

4 octombrie – Stroești

Ziua comunei Stroești - ediția I - sărbătoare a comunității.

8 octombrie – Râmnicu Vâlcea - Galeria de arte „Constantin Iliescu” - Vernisajul expoziției de artă plastică *Armonii*.

- „Vâlcea artistică” - ediția a XIII-a - finala concursului de creație literară.

11 octombrie – Muereasca

„**Roadele toamnei**” - ediția a VI-a - sărbătoare tradițională a comunității.

29-30 octombrie – Râmnicu Vâlcea - Teatrul „Anton Pann”

Festivalul național de creație satirică „Povestea vorbei” - ediția a IV-a -, organizat în parteneriat cu Uniunea Națională a Epigramiștilor din România, Cubul Umoriștilor Vâlceni, Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea și Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea.

Vrancea

26-30 octombrie – Focșani

Festivalul Internațional al Viei și Vinului „Bachus” și Târgul național al meșterilor populari.

● Pe parcursul lunii octombrie:

- continuă Proiectul de educație permanentă „Antract” (în localități din județ);

- **se desfășoară work-shop-uri de învățare a jocurilor populare (Jitia și Nereju), a cioplitului în lemn (Câmpuri) și a olăritului (Irești, com. Vidra);**

● CJCPCT participă, ca partener, la Târgul de Turism al României - ediția a XXII-a, București, Romexpo, 15-18 octombrie 2009.

18 octombrie – Buzias
„Festivalul papricașului”, în cadrul căruia Ansamblul „Bujorul” susține un spectacol folcloric.

Tulcea

1 octombrie – Tulcea - Palatul Copiilor
Spectacol folcloric organizat de Ziua vârstnicilor și susținut de ansamblurile „Baladele Deltei” și „Dorulețul”.

3 octombrie – Tulcea - Complexul „Esplanada”

10 octombrie – Tulcea - Complexul „Egreta”

14 octombrie – Tulcea - Nava „Vivaldi”

15 octombrie – Tulcea - Nava „Vivaldi”

26 octombrie – Tulcea - Coral - Mila 23

Spectacole folclorice susținute de Ansamblul „Baladele Deltei”.

16 octombrie – Tulcea - Teatrul „Jean Bart”

Spectacol-lecție al Ansamblului Folcloric „Baladele Deltei”.

18 octombrie – Niculițel

Sărbătoarea viei și vinului - manifestări etnofolclorice la care participă și ansamblurile „Baladele Deltei” și „Dorulețul”.

26 octombrie-27 octombrie – Zebil, Hamcearca

Spectacole folclorice susținute de Ansamblul folcloric „Baladele Deltei” la hramul bisericilor din cele două localități.

Vaslui

14 octombrie – Vaslui

Manifestări religioase și laice legate de sărbătoarea Sfintei Parascheva.

26 octombrie – Dimitrie Cantemir

Simpozionul „Omagiul lui Dimitrie Cantemir”.

Vâlcea

1 octombrie – Râmnicu Vâlcea

Ziua internațională a persoanelor de vârstă a treia: vernisajul expoziției de artă plastică, la Galeria de arte „Constantin Iliescu” (expun artiști plastici vâlceni de vârstă a treia) și recital de muzică și poezie susținut de actorii ai Trupeii „Arlechin” și interpreții ai Orchestrei „Rapsodia vâlceană”.

Concursul „Frumoasa Oltului”

Trifeul „Frumoasa Oltului”, pentru prima dată în cei 41 de ani, se acordă ex aequo: Delia Maria Daia (Teliu - Brașov) și Andreea Vățlan (Bilbor/Toplița - Harghita)

Concursul de interpretare „Doina Oltului”

Sectiunea vocală:

Premiul I: Ion Lupu (Călimănești - Vâlcea)

Premiul II: Diana Ciobanu (Pielești - Dolj)

Premiul III: Daian Suci (Toplița - Harghita)

Sectiunea instrumentală:

Premiul I ex aequo: Elvis Zoga - vioară (Toplița - Harghita)
 Benedek Pop - țambal (Sfântu Gheorghe - Covasna)

Premiul II ex aequo: David Ungureanu - vioară (Călimănești - Vâlcea)

Gabor Molnar - vioară (Sfântu Gheorghe - Covasna)

Premiul III: Denisa Odăianu - nai (Izbiceni - Olt)

Concursul „Cel mai frumos costum” (purtători)

Andreea Paciurea și Daniel Chiurtu (Pielești - Dolj)

Benedek Kato și Albert Karoly (Sfântu Gheorghe - Covasna)

Premii speciale:

Premiul pentru repertoriul ales: Datki Alpar (Sfântu Gheorghe - Covasna)

Premiul pentru debut în festival: Geanina David (Izbiceni - Olt)

Premiul cel mai bun dansator: Albert Karoly (Sfântu Gheorghe - Covasna)

Premiul pentru ținută scenică: Oana Georgiana Paciurea (Pielești - Dolj)

Premiul pentru preluarea tradiției: Ansamblul folcloric *Boroka* (Odorheiu Secuiesc - Harghita)

Premiul pentru cel mai bun taraf: Ansamblul *Brădețul* al Casei de Cultură din Sfântu Gheorghe (Covasna) și Ansamblul *Doina Oltului* al Casei de Cultură Călimănești (Vâlcea).

De remarcat, și în acest an, dăruirea depusă de colectivul CJCPCT Vâlcea, condus de doamna director Elena Stoica, pentru organizarea și desfășurarea foarte bune ale Festivalului „Cântecele Oltului”, căruia i s-a alăturat colectivul Casei de Cultură Călimănești - director Vasile Florin Bușui și Primăria orașului Călimănești, al cărui primar - domnul Ilie Amuzan - și-a făcut simțite prezența și contribuția

În toate momentele manifestării. Nu putem să nu-i amintim și pe partenerii de tradiție ai acestui demers cultural și co-organizatori - Mănăstirea Cozia și Grupul Școlar Economic, Administrativ și de Servicii Călimănești.

Prin efortul lor, al tuturor - organizatori, competitori, conducători de formații și/sau așezăminte culturale, membri ai juriului, public - ediția din acest an, a patruzeci și una, s-a încheiat, dorindu-se să se spună că a fost una reușită. Gândurile tuturor se îndreaptă de acum spre ediția anului viitor.

Elena GAVRILUȚIU

Târgul Olarilor 2009

Începutul lunii septembrie coincide, în plan cultural sibian, cu **Târgul olarilor**, una dintre cele mai prestigioase manifestări, care își propune conservarea și promovarea valorilor artei populare tradiționale a olăritului.

Târgul, deschis încă de la primele ore ale dimineții, a reunit meșteri autentici, din cele mai vestite centre ale țării: Horezu, Vlădești (Vâlcea), Oboga și Vădastra (Olt), Baia Mare (Maramureș), Rădăuți, Marginea (Suceava), Obârșă (Hunedoara), Corund (Harghita), Sfântu Gheorghe (Covasna).

Tradiția târgului de la Sibiu e de necontestat, căci de 43 de ani încoace, timp de două zile, orașul e gazdă primitoare pentru olari cu renume din vetre vechi din țară, care își expun marfa la vânzare și fac, uneori, chiar demonstrații ale meșteșugului lor.

La târgul din acest an au fost prezenți meșteri înrădăcinați în tradiție, dar și creatori interesați de interpretarea într-o viziune mai modernă a ceramicii, care satisfac nevoile pieței actuale.

Dorim, și în acest an, să vă facem părtași la o poveste din târg și anume aceea a ceramicii de tip Kutu și, implicit, a promotorilor ei: Eusebiu și Ciprian Iachinschi. Tată și fiu, veniți la târg la Sibiu, cu sufletul cald și plăcerea de a sta, pe-ndelete, de vorbă, printre clienți.

Am aflat de la dânsii că prelucrarea ceramicii este o pasiune de familie, prin care promovează o tehnică deosebită din domeniul

Suceava

3-4 octombrie – Cernăuți (Ucraina)

„Întâlniri bucovinene” - festival internațional de folclor - ediția a X-a. Organizatori: Consiliul Județean Suceava, Centrul Cultural „Bucovina”.

7–8 octombrie – Suceava

Sărbătorirea a 55 de ani de existență a Ansamblului Artistic „Ciprian Porumbescu” - manifestări culturale ample, spectacol.

11-14 octombrie – Gura Humorului

„Toamna la Voroneț” - festival internațional de film și diaporamă - ediția a XXIX-a.

16-18 octombrie – Suceava, Mălini

Festivalul-concurs național de poezie „Nicolae Labiș” - ediția a XLI-a.

26 octombrie – Calafindești - Ateneul popular

Festivalul interjudețean al fanfarelor de la Calafindești - ediția a IV-a.

31 octombrie – Suceava, localități din județ

Salonul Internațional de Satiră și Umor „Bucovina” - ediția a XX-a, cu lansarea Catalogului dublu al edițiilor a XVIII-a și a XIX-a. Expoziția se itinerează în casele de cultură din orașele și municipiile județului Suceava.

Teleorman

19-23 octombrie – Alexandria

Festivalul-concurs național de muzică populară „Pe deal la Teleormănel” - ediția a XLI-a.

Timiș

3-4 octombrie – Timișoara - Muzeul Satului Bănățean

Spectacole folclorice susținute de ansamblurile „Banatul” și „Bujorul” ale Centrului Cultural Timiș în cadrul manifestărilor dedicate *Zilei recoltei*.

4 octombrie – Săcălaz

Spectacol folcloric al Ansamblului „Banatul”.

9 octombrie – Timișoara - Teatrul Maghiar

Spectacol în premieră al Ansamblului folcloric „Banatul”.

- Vineri, 2 octombrie a.c., se lansează la Satu Mare volumul *Doamne ajută-i pe români* de Ioan Cionca.

Sălaj

11 octombrie – Cehu Silvaniei
Festivalul „Zilele Culturale Tovishat”.

17 octombrie – Zalău

Balul Strugurilor - prezentarea vinurilor și a sortimentelor gastronomice locale și târg al meșterilor populari din județ.

- Editarea nr. 10/octombrie 2009 al revistei de cultură „Caiete Silvane”.

Sibiu

3-4 octombrie – Turnu Roșu

Festivalul tradițiilor locale „La poalele Surului”.

30-31 octombrie – Agnita - Casa de Cultură „Ilarion Cocișiu”

Festivalul-concurs național de muzică populară „Cânt și joc pe Hârtibaci” - ediția a XV-a.

- Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu, în colaborare cu TVR 1, Cercul Militar și Consiliul Local, prin Primăria și Casa de Cultură a Municipiului Sibiu, cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național, organizează la Sibiu, în perioada 27-29 noiembrie, cea de-a XI-a ediție a Festivalului Național de Folclor „Ioan Macrea”.

Ansamblurile invitate în acest an sunt: *Doina Covurluiului* - Galați, *Baladele Deltei* - Tulcea, *Mureșul* - Târgu Mureș, *Doina Gorjului* - Târgu Jiu, *Maria Tănase* - Craiova, *Transilvania* - Baia Mare, *Banatul* - Timișoara, *Ciprian Porumbescu* - Suceava și gazda manifestării, Ansamblul *Cindrelul-Junii Sibiului* - Sibiu.

Programul festivalului:

- 27 și 28 noiembrie: ansamblurile vor susține reprezentații (a câte 50 de minute) cu repertoriu din zona de referință sau alte zone din arealul etnofolcloric românesc;
- 29 noiembrie: vor avea loc seminarii adresate coregrafilor și dirijorilor (analize de spectacole);
- 29 noiembrie, orele 18.00: va avea loc *Gala festivalului* - spectacol preluat de TVR 1, realizator Elise Stan, prezentator Iuliana Tudor.

olăritului din România, ceramica de tip Kutu. Atelierul lor este singurul din județul Botoșani care produce farfurii, cahle, vase, urcioare, câni, sfeșnice, castroane, străchini sau obiecte de decor realizate manual după o tehnică veche.

Eusebiu Iacinschi practică olăritul din 1992, dar, spune el, s-a născut între oale. Și părinții lucrează, iar pasiunea pentru ceramică le-a îndreptat pașii către Școala Populară de Arte.

Mama Sonia nu a putut bate drumul până la Sibiu; în plus, la cei 58 de ani pe care îi are, îi este destul de greu să stea în târg, în picioare, în încercarea de a vinde marfa. De multe ori, câștigul nu e pe măsura eforturilor; munca e foarte multă și plăcută, de asemenea, dar nu e apreciată întotdeauna la adevărata ei valoare.

Noi lucrăm ceramică de Kutu, venită din Ucraina, pe la Rădăuți și apoi Botoșani. Specifice sunt culorile: verde, galben și maro, care se folosesc pentru reprezentarea unor motive decorative precum: floarea-soarelui, călărețul, dresorul de urs, pasărea, cocoșul, păunul, stema, cobilița, explică Eusebiu Iacinschi.

Retrocedarea pământurilor - moment important pentru vechii latifundiari - a cauzat probleme meșterului, căci s-a văzut nevoit să ceară voie proprietarilor să extragă lut. Aceștia din urmă, doresc, la rândul lor, să câștige bani și cer uneori sume colosale, la care se adaugă demersurile pe care meșterul trebuie să le facă la Agenția de

Mediu, pentru aprobare. Următoarea etapă e contactarea unui excavator plătit cu ora, care să sape la o anumită adâncime, apoi selectarea pământului, asigurarea zonei săpate; toate acestea înseamnă investiție. Ideea unei cariere de cumpărat e greu de pus în aplicare, prin urmare varianta cea mai bună e aceea a achiziționării lutului gata malaxat, de la Corund, cu factură, prin firmă. Se mai impune cumpărarea smălțului de la Baia Mare, iar apoi munca poate începe.

Eusebiu Iacinti (36 de ani) ne-a povestit despre fazele prelucrării ceramicii de tip Kutu: roata, angobatul cu caolin, sgraffitul, arderea, coloratul cu pensula, smălțuirea, a doua ardere. Sunt șapte faze, la care s-ar adăuga, spune meșterul zâmbind, și cea a vânzării. Arderea se face în cuptor pe lemne, la o temperatură de 900-1000 grade Celsius, timp de 22-23 de ore, iar nuanța diferă în funcție de foc.

Pentru un cuptor sunt necesare lemne în cantitate de o tonă, care costă aproximativ 350 lei. Prima ardere se face fără culori; apoi se adaugă culoare și glazură și se trece la a doua ardere. Într-un cuptor se ard atât obiecte care sunt la prima ardere, cât și obiecte la a doua ardere, în cantități egale.

Meșteșugul olăritului l-a transmis și fiului său, Ciprian Dumitru, de altfel cel mai tânăr olar venit la târgul de la Sibiu. La cei 14 ani ai săi are deja participări județene și interjudețene, precum cea de la Botoșani - *Târgul meșterilor populari*, unde a obținut Premiul al II-lea și participarea la *Olimpiada micilor meșteșugari* de la Sibiu.

Ceramica de tip Kutu, vechea ceramică bizantină care a pătruns pe teritoriul României începând cu secolul IV, după cum susțin unii specialiști în etnografie, poate continua să existe prin munca și talentul unor reprezentanți ai culturii populare, precum familia Iacinti.

Târgul Olarilor s-a derulat în perioada 5-6 septembrie 2009, în organizarea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu, în colaborare cu Primăria Municipiului Sibiu și Complexul Național Muzeal „ASTRA”.

Gabriela NEGRU
CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

26 octombrie – Provița de Sus

Manifestări cultural-artistice și sportive organizate în cadrul *Zilei comunei*.

26 octombrie – Vâlcănești

Ziua comunei Vâlcănești - manifestări religioase și etnofolclorice dedicate hramului bisericii din localitate.

27 octombrie – Ariceștii Zeletin

Ziua recoltei - târg și spectacole folclorice.

29-31 octombrie – Vălenii de Munte

Concursul național de interpretare a cântecului popular „Irina Loghin”. Concomitent se desfășoară *Târgul de toamnă al producătorilor agricoli și al meșterilor de pe Valea Teleajenului*.

30 octombrie – Ploiești

Concursul național de poezie „Iulia Hasdeu” - ediția a V-a.

Satu Mare

1 octombrie – Carei

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Iedera” din Carei.

2 octombrie – Satu Mare

Vernisajul *Salonului de toamnă* al membrilor Asociației „Casa Creației”.

4 octombrie – Satu Mare

„Steaua Sătmăruului” - festival-concurs de interpretare și creație a muzicii ușoare - ediția a III-a.

6 octombrie – Negrești-Oaș

Săptămâna culturală a orașului Negrești-Oaș - suită de manifestări cultural-artistice.

8 octombrie – Satu Mare

Vernisajul expoziției de pictură a artistei Talpos Elisabeta.

13 octombrie – Livada

Manifestări culturale ce fac parte din programul *Săptămâna culturală a orașului*.

20 octombrie – Tășnad

Săptămâna culturală a orașului Tășnad - manifestări cultural-artistice susținute de formații din oraș și județ.

26 octombrie – Satu Mare - Filarmonica

Festivalul-concurs de cântece populare maghiare.

4-5 octombrie – Tomșani

„Târgul fermierului” - manifestare complexă cu participare județeană și națională - târg de produse agricole, expoziții de artă populară, spectacole folclorice, muzică de fanfară, horă.

5-6 octombrie – Plopeni

Festivalul național de umor și epigrame „Cincinat Pavelescu”.

9-11 octombrie – Comarnic

Zilele orașului Comarnic - ediția a V-a.

9-11 octombrie – Ploiești

Festivalul castanilor - festival-concurs de muzică folk, cu participare națională - ediția a X-a.

10-11 octombrie – Băicoi

Zilele toamnei la Băicoi - suită de manifestări cultural-artistice.

10-11 octombrie – Ceptura

Zilele Cepturei - ediția a XIII-a - simpozioane, spectacole muzical-coreografice, expoziții, târg de produse agricole, întreceri sportive.

12 octombrie – Aluniș

Sărbătoarea satului - manifestare etnofolclorică.

14 octombrie – Breaza

Ziua orașului Breaza - târg tradițional de Sfânta Parascheva.

16-17 octombrie – Mizil

Zilele orașului Mizil - manifestări culturale, între care Festivalul național de poezie „Agatha Grigorescu Bacovia” - ediția a III-a.

17 octombrie – Fântânele

Ziua comunei Fântânele - serbare etnofolclorică zonală.

23 octombrie – Bertea

„Valori ale culturii românești - prozatorul Mihai Nicolae, poetul Dan David, graficianul Gheorghită Ghinea Uriașu” - masă rotundă, lecturi, expoziții, spectacol literar-muzical.

25-26 octombrie – Plopeni

„Bucurii de toamnă” - expoziții, spectacole, dans, paradă a mașinilor de epocă.

26 octombrie – Cerașu

Festivalul munților - sărbătoare etnofolclorică tradițională care reunește formații artistice, meșteri populari, producători și locuitori din zonă.

Festivalul Folcloric „Jocul din Bătrâni”

Este mai mult decât necesar să ne păstrăm tradițiile, altfel vom fi considerați un amalgam fără identitate. Prin toate valențele sale, cultura națională ne identifică ca neam sau nație și păstrarea, valorificarea și transmiterea ei mai departe ar trebui să fie preocuparea fiecăruia. Așa se face că, din loc în loc sau din timp în timp, mai există manifestări specifice menite să păstreze vie în conștiința privitorilor, spectatori deopotrivă, cultura și tradițiile.

Un astfel de eveniment s-a desfășurat duminică, 6 septembrie, începând cu ora 12.00, la Sala de spectacole a Ansamblului Artistic Profesionist „Mureșul” din Târgu Mureș în organizarea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Mureș. Este vorba de Festivalul Folcloric „Jocul din bătrâni”, ajuns anul acesta la cea de-a XXVII-a ediție.

Festivalul a debutat cu o paradă a portului popular, în cartierul târgumureșean Dâmbu, urmat de o scurtă

15 octombrie – Piatra Neamț

„Gânduri vorbite” - dialog al personalităților vieții culturale și sociale din România cu tinerii.

● **Ansamblul folcloric „Florinică de la Munte” susține spectacole în județul Neamț, în cadrul „Stagiunii de folclor”.**

● **Specialiștii Centrului de Cultură „Carmen Saeculare” întreprind cercetări folclorice în județ.**

Olt

15-16 octombrie – Slatina

Festivalul Național de Umor „Oltenii și restul lumii” - ediția a XV-a. Acesta are trei secțiuni: *creație literară* (epigramă, fabulă, proză scurtă umoristică), *caricatură*, în cadrul căreia are loc „Dialogul artelor” - omagierea lui Gabriel Bratu la împlinirea vârstei de 75 de ani printr-o expoziție retrospectivă și *umor*. În completarea acestor manifestări, organizatorii au pregătit și surprize: **un târg al meșterilor populari și Sărbătoarea vinului**, precum și **Târgul de produse tradiționale „Dezlegarea la murături”**.

23 octombrie – Drăgănești-Olt

„De la Drăgănești la vale” - concurs național de doine și balade.

25 octombrie – Slatina

Colocviul cu participare județeană „200 de ani de la constituirea armatei române”.

Prahova

1 octombrie – Lipănești

„Personalități de seamă ale culturii localității” - simpozion cu participare județeană.

2-3 octombrie – Câmpina

„Geo Bogza” - concurs județean de creație literară, ediția I - festivitatea de premiere.

2-3 octombrie – Urlați

Zilele toamnei la Urlați - spectacole, concursuri, expoziții de produse meșteșugărești și agricole.

4 octombrie – Bălțești

Ziua recoltei - sărbătoare tradițională locală.

● **Specialiștii CJCPCT, în colaborare cu cei ai CJCPCT Ialomița, participă la preselecția interpreților pentru Festivalul Național de Folclor „Ion Albeșteanu”.**

Maramureș

1-4 octombrie – Sighetu Marmăției

Festivalul internațional de poezie - ediția a XXXVI-a.

1-10 octombrie – Baia Mare

Expoziția națională „Fotoetnografica” - ediția a III-a.

18 octombrie – Săcel - Pasul Ștefănești

Sărbătoarea păcurarilor - manifestare etnofolclorică - ediția I.

24-25 octombrie – Cicârlău

„Alină-te dor, alină” - festival folcloric românesc și al minorităților - ediția a XVIII-a.

Mehedinți

2-4 octombrie – Drobeta-Turnu Severin

Festivalul-concurs „Toamna severineană”; participă ansambluri folclorice și tarafuri. În cadrul acestui festival, susține un spectacol Ansamblul folcloric „Danubius” al Centrului Cultural.

Mureș

3-4 octombrie – Batoș

Festivalul toamnei.

9 octombrie – Reghin

Festivalul strugurilor - manifestare culturală tradițională.

10-17 octombrie – Sovata

Tabăra de creație „Sovata” - pictură - ediția a XXIII-a.

17-18 octombrie – Sighișoara

Festivalul „Datini de pe Târnave” - ediția a III-a.

30 octombrie – Reghin

„La Porțile visului”- concurs național de creație literară.

Neamț

1 octombrie – Piatra Neamț

Ziua persoanelor în vârstă.

10 octombrie – Piatra Neamț

Ziua națională a centrelor culturale.

alocuțiune a directorului CJCPCT Mureș, Vajda András. Rând pe rând, au evoluat pe scenă: Ansamblul „Hora” din Ungheni, jud. Mureș (coordonator: Ilie Ilieș); Ansamblul de jocuri populare „Veteranii Junii Sibiului” din Sibiu (coordonatori: Silvia Macrea și Ioan Roman); Formația de jocuri populare tradiționale din Voivodeni, jud. Mureș (coordonator: Judith Mădărășan); Formația de jocuri populare tradiționale din Boiu, jud. Mureș (coordonator: Ioan Suci); Formația de dansuri populare „Búzavirág” din Măgherani, jud. Mureș (coordonator: Margit Moga); Formația de jocuri populare din Budacu de Sus, jud. Bistrița-Năsăud (instructor: Ioan Mândrean, coordonator: Vasile Codrea); Formația de dansuri populare tradiționale din Vlăhița, jud. Harghita (coordonator: György László); Formația de jocuri populare tradiționale „Graiu” din Sârmașu, jud. Mureș (coordonator: Traian Popovici); Formația de jocuri populare tradiționale din Frata, jud. Cluj (coordonator: Dumitru Jucan); Formația de dansuri populare din Șilea Nirajului, jud. Mureș (coordonator: Siklódi Tamás); Ansamblul „Hodăceana” din Hodac, jud. Mureș (instructor: Dumitru Bucin, coordonator: Cornelia Butilcă); Formația de dansuri populare tradiționale din Ceuaș, jud. Mureș (coordonator: Máthé Sándor);

Ansamblul folcloric din Idicel Sat, jud Mureș (coordonator: Petru Ilea).

Coordonatorul artistic al festivalului a fost Molnár József, referent - maestru coregraf la CJCPCT Mureș. Parteneri ai acestui eveniment au fost: Ansamblul Profesionist „Mureșul” din Târgu Mureș, Televiziunea Târgu Mureș și „Informația de Mureș”.

Din anul 1973 până în zilele noastre, festivalul folcloric național „Jocul din Bătrâni” este prezent în spațiul cultural mureșean, fiind cea mai reprezentativă manifestare cultural-artistică a instituției noastre. În toți acești ani, de la înființare până astăzi, în cadrul Festivalului folcloric „Jocul din Bătrâni” au evoluat pe scenă peste 350 de formații de jocuri populare. Acestea au contribuit an de an, printr-un efort continuu, la valorificarea folclorului nostru, a jocurilor populare în special și la popularizarea valoroaselor elemente ale culturii populare. De asemenea, și-au adus contribuția la transmiterea acestui neprețuit tezaur către generațiile tinere, asigurând continuitatea și dănuirea unor valori inestimabile pentru cultură în ansamblul ei. Festivalul a avut aproape permanent un caracter național, punându-se un accent deosebit, prin regulamentul de participare, asupra respectării jocului popular autentic, a valorificării jocului moștenit din bătrâni și asupra transmiterii acestuia nealterat către generațiile tinere, evitându-se intervențiile coregrafice care să dăuneze autenticității.

Formațiile participante au fost constituite din două-trei generații de dansatori, respectându-se portul tradițional în specificitatea locală și, în mod obligatoriu, formulele tradiționale de acompaniament. În același timp, festivalul a avut menirea de a aduce în fața spectatorilor mureșeni formații reprezentative ale subzonelor etnofolclorice ale județului nostru și, de asemenea, ale etniilor conlocuitoare (maghiari, sași, țigani).

József MOLNÁR

CJCPCT Mureș

Fotografii din Arhiva CJCPCT Mureș

4 octombrie – Joseni

16 octombrie – Bacău - Muzeul „Iulian Antonescu”

Vernisajul expoziției de ceramică a artistei Mária Petrás „Mária erejével”.

5 octombrie – Miercurea-Ciuc

Vernisajul expoziției „Képgondolatban a Nő”.

8-11 octombrie – Bălan

Festivalul Internațional de Dans Popular „Botorka” - ediția a XIII-a - organizat în colaborare cu Asociația Culturală „Botorka” și Fundația „Nexus”.

11 octombrie – Tulgheș

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Rapsodia Călimanilor” al Centrului Cultural Toplița în cadrul Festivalului „Roata stelelor”.

12 octombrie – Miercurea-Ciuc

Seară literară „Irodalmi Karaván”, organizată în colaborare cu Centrul Cultural Județean Covasna.

● Vineri, 30 octombrie, se lansează la Sâncrăieni albumul „Clipe trăite”.

lalomița

29-30 octombrie – Slobozia

Festivalul Național de Folclor „Ion Albeșteanu” - ediția a VI-a.

lași

9-11 octombrie – Iași

„Trandafir de la Moldova” - festival folcloric național, ediția a XLI-a, la care participă ansambluri folclorice, formații de dansuri tradiționale și grupuri instrumentale din cele mai importante zone ale țării. Festivalul face parte din manifestările „Sărbătorile Iașilor”.

Ilfov

3-11 octombrie – Corbeanca, Moara Vlăsiei, Dobroești

Turneu ilfovean cu spectacolul „Visul unei nopți de vară”, în regia lui Cristian Toma.

10 octombrie – Voluntari

Premiera spectacolului de teatru cu piesa „Dragoste la prima vedere”.

14 octombrie – Târgu Jiu

„Luptele de la Podul Jiului” - evocare istorică, expoziție de carte, precedate de ceremonial religios și militar.

14 octombrie – Bărbătești

Întâlnirea fiilor satului - sărbătoare a comunității.

15 octombrie – Novaci

Simpozionul „Tradiții pastorale la români”.

16-17 octombrie – Târgu Jiu

Tabăra internațională de arte vizuale *GORJFEST* - fotografie artistică, film documentar, sculptură mică, grafică, pictură - ediția a IV-a. În finalul taberei se organizează *Salonul internațional de fotografie artistică, pictură, grafică și sculptură mică*.

21 octombrie – Târgu Jiu, Novaci

„90 de ani de la intrarea în eternitate a graficianului Witold Rolla Piekarski” - simpozion și expoziție fotodocumentară.

23-25 octombrie – Târgu Jiu, Runcu

Festivalul național de umor „Ion Cănașoiu” și Salonul internațional de caricatură - ediția a IV-a.

25 octombrie – Bălești

Inaugurarea Muzeului Satului Bălești.

26 octombrie – Crasna, Padeș

Târguri de produse tradiționale organizate de Sfântul Dumitru.

26 octombrie – Târgu Jiu

Gala premiilor pentru excelență în cultură ale Consiliului Județean Gorj.

31 octombrie – Bumbesti-Jiu

Simpozionul „Gh. Dumitrescu-Bumbesti, creatorul băncilor populare din satele Gorjului”.

● **În perioada 5-10 octombrie, CJCPCT și Casa de Cultură din Bumbesti-Jiu fac înregistrări audio-video în zona viticolă a Gorjului privind *Drumul vinului*.**

Harghita

3-5, 10-12, 16-18 octombrie – Miercurea-Ciuc

Curs de formare profesională - fotograf.

3-11 octombrie – Gheorgheni

Colocviul Teatrelor Minorităților Naționale din România, ediția a VIII-a, realizată în colaborare cu Teatrul „Figura Studio”.

175 de ani de atestare documentară...

În ziua de 28 august, începând cu ora 15.30, Primăria Municipiului Alexandria, împreună cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman au organizat, în cadrul *Zilelor Municipiului Alexandria*, un spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Burnasul”, de ansambluri folclorice de amatori și invitați, precedat de parada portului popular.

Evenimentul s-a bucurat de programul susținut de renumita orchestră „Lăutarii din Chișinău” și invitații maestrului Nicolae Botgros.

Dintre ansamblurile folclorice de amatori prezente amintim: Ansamblul „Dunărica” - Năsturelu, Ansamblul „Călușul” - Conțești, Ansamblul „Romfra” - Alexandria, Ansamblul din Șistov (Bulgaria), Ansamblul „Drăgaica” - Țigănești, Ansamblul „Govia” - Lisa, Ansamblul „Muntenia” - Alexandria, Formația de mandoline

„Ciuleandra” a Școlii generale nr. 7 din Alexandria, Ansamblul „Mugurel Teleormanean”.

Tot în cadrul *Zilelor Municipiului Alexandria* s-au decernat Premiile „Oscar pentru excelență” lui Mircea Albulescu, Mircea Tudor și lui Nicolae Noica - fost ministru al lucrărilor publice. La ceremonie au fost prezente mai multe autorități, între care prefectul județului, Adrian Bătă, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, PS Galaction, primarul municipiului Alexandria, Victor Drăgușin, apoi a avut loc o întâlnire cu tinerii, organizată în colaborare cu Direcția Județeană de Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național, la Biblioteca Județeană „Marin Preda” din Alexandria.

A mai fost decernat *Titlul de cetățean de onoare* al municipiului Alexandria poetului și prozatorului Florin Burtan, cel despre care s-a spus că „scrie poeme memorabile și nepieritoare, excepționale ca emoție și valoare, el inventându-și un univers propriu, dar care nu l-a dus la repetare sau desuetudine, ci l-a identificat în peisajul poeziei române de astăzi, atrăgând recunoașterea breslei sale prin devenirea, de ceva ani, membru al Uniunii Scriitorilor din România”.

Iuliana CÂRNARU
CJCPCT Teleorman

Expoziția Fierul etnografic

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” a organizat, în perioada 20 august-20 septembrie 2009, expoziția *Fierul etnografic*. Proiectul *Fierul etnografic* s-a concretizat și datorită muzeelor partenere: Muzeul Olteniei - Craiova, Muzeul Regiunii Porțile de Fier - Drobeta-Turnu Severin și Muzeul Județean „Alexandru Ștefulescu” - Târgu Jiu.

Expoziția a avut ca scop prezentarea importanței și ilustrarea frumuseții fierului prezent în gospodăria tradițională oltenească, propunând o viziune originală asupra meșteșugului fierăritului.

Ing. Ioana Duicu, cercetător la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, coordonatoarea acestui proiect, a expus obiecte provenind atât din colecțiile Muzeului Satului, cât și din colecțiile muzeelor din Oltenia, folosite în uzul casnic (braț de lampă tip „olandeză”, clește

20 octombrie – Galați

Vernisajul Expoziției de fotografie „Culorile toamnei”.

23 octombrie-30 noiembrie – Tulucești

Salonul de toamnă al artelor vizuale, cu participarea Ansamblului „Doina Covurluiului” și a Fanfarei „Valurile Dunării”.

25 octombrie – Galați

Spectacol susținut de Fanfara „Valurile Dunării” cu ocazia *Zilei armatei*.

25 octombrie – Cavadinеști

Sărbătoarea cântecului și jocului horincean - festival de muzică populară pentru copii.

● Sâmbătă, 3 octombrie a.c., la Galați, se lansează volumul *Poeți la Castel*.

● **Ansamblul folcloric „Doina Covurluiului” susține, pe tot parcursul lunii, lecții de folclor în unitățile de învățământ din județ.**

Giurgiu

12 octombrie-22 noiembrie – Vedea, Gogoșari, Izvoarele, Ghimpați, Crevedia, Bulbucata, Roata de Jos, Bolintin-Vale, Găiseni, Oinacu, Călugăreni, Comana, Colibași, Prundu

Festivalul culturii vlăscene.

● În luna octombrie se lansează volumul *Comori Vlăscene* de Maria și Gheorghe Nițescu, editat de Consiliul Județean Giurgiu, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu.

Gorj

3-4 octombrie – Crasna

Zilele comunei Crasna - manifestări cultural-artistice și *Întâlnire cu Fiii satului*.

11 octombrie – Rovinari

Târg zonal al meșterilor populari, expoziție de produse tradiționale gorjene, organizate în cadrul manifestărilor dedicate *Zilei recoltei*.

11 octombrie – Baia de Fier

Deschiderea cursurilor Universității Populare din Gorj.

26 octombrie – Constanța - Școala nr. 36 „Dimitrie Știubei”
În ciclul „Atelier de tradiții și obiceiuri”, are loc o întâlnire cu elevii școlii constănțene - discuție despre *Focurile de Sf. Dumitru* și o manifestare literar-muzicală.

Dâmbovița

25 octombrie – Malu cu Flori, Voinești, Pucheni
Focurile de Sfântul Dumitru - manifestare tradițională ce se desfășoară în comunele din nordul județului.

25-26 octombrie – Fieni
Târg tradițional de Sfântul Dumitru.

Dolj

15 octombrie – Terpezița
Vernisajul Expoziției „Satul doljean - ieri și azi”.

24-27 octombrie – Craiova - Muzeul Olteniei
Târgul meșterilor populari - ediția a XXII-a.

● În perioada 26-31 octombrie, specialiștii CJCPCT Dolj realizează cercetarea etnofolclorică *Tradiția și creația populară în satul românesc*, în comuna Măceșu de Jos.

● Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, sub egida Consiliului Județean, în parteneriat cu Societatea Română de Televiziune - Studioul TVR 3 și Studioul Teritorial de Radio „Oltenia” - Craiova, anunță organizarea Festivalului-concurs al Interpretelor Cântecului Popular Românesc „Maria Tănase”, ediția a XX-a – jubiliară, în perioada 24-27 noiembrie. Concursul este deschis artiștilor amatori, soliști vocali și instrumentiști, interpreți ai cântecului popular românesc, cu vârste cuprinse între 16-35 de ani. Fișele de înscriere se expediază pe adresa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, str. Alexandru Macedonski nr. 28, Craiova, cod poștal 200383, până la data de 10 noiembrie. Informații suplimentare la tel./fax: 0351/176984 sau 0351/176985.

Galati

1 octombrie – Galați
Manifestări cultural-artistice dedicate *Zilei vârstnicilor*.

de vatră, cuier, custură, frigare, opaiț, pirostrie etc.) și gospodăresc (apărătoare de broască, cheie, lacăt, lanț de vatră, vătrai, topor, toporișcă, ciocan, sapă, furcă, greblă, toartă de căldare, fierăstrău, palmă moldovenească etc.), în agricultură (coasă, fier de plug, cuțit de rarită, furcă, seceră etc.), creșterea animalelor (fier de marcat vitele, piedică de cal, talangă, țesală, zăbală etc.), pescuit și vânătoare. Îmbinând funcționalitatea obiectelor și caracterul estetic, Ioana Duicu a evocat măiestria fierarilor și ingeniozitatea meșteșugarilor.

Tehnicile cu ajutorul cărora fierarii au împodobit obiectele sunt: răsucire, batere și ștanțare. Printre motivele decorative se deosebesc cele dendrologice, acviforme, zoomorfe, antropomorfe, geometrice și „sfoara”. La fiarele carelor sunt folosite, cu rafinament deosebit, toate tehnicile de ornamentare, însă sunt și cazuri unde acestea lipsesc, cum este cel al zăbalelor, ale căror laterale par o pereche de păuni uniți, prin ceea ce oltenii numesc „strună”.

Asemănarea obiectelor care provin din Oltenia și Muntenia cu cele care provin din Transilvania sau Moldova poate fi explicată prin influența comerțului, cum este spre exemplu cazul palmei moldovenești, ce a continuat să fie folosită și după introducerea sistemului metric de măsuri în Dolj și în Gorj.

Expoziția *Fierul etnografic* a pus accentul, în esență, pe latura funcțional-utilitară a obiectelor din fier, fără a exclude însă caracterul lor ritualic. Odată cu prezentarea lor, s-a încercat și o rememorare a modului de utilizare, în special pentru cele folosite foarte rar în prezent.

Catalogul *Fierul etnografic*, editat în format printat și digital, cuprinde conținutul expoziției și a fost oferit de către organizatori publicului vizitator.

Anamaria STĂNESCU

Cercetare aplicată

Șezătoare la Curciu

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu a reușit, prin strădania unor oameni deosebiți de inimoși, să reconstituie un vechi obicei, șezătoarea tradițională. S-a întâmplat marți, 8 septembrie 2009, la Curciu, pe Valea Târnavelor.

Gazda, familia Hodârnău, de la numărul 237, a oferit o incursiune într-un moment deosebit din viața satului, ce prilejuiește deopotrivă muncă și voie bună. Au putut fi admirate costume populare, covoare, obiecte de lucru, în ambianța extraordinară a cântecelor populare și a jocului din bătrâni.

După obicei, femeile s-au strâns în șezătoare; fiecare și-a adus ceva de lucru: de tors lână ori cânepă, de ștrecănit, de depănat. Lucru de mână e mai cu spor dacă se cântă și se spun povești, așa că doinele și cântecele de șezătoare, vorbele de duh se aud neconținut.

Dar șezătoarea nu este completă fără bărbați, așa că o tânără adună repede gunoiul și sare peste el, ca să aibă noroc de ficiori buni, apoi îl adună în fâraș.

Odată veniți ficiorii, se încinge jocul: hațegana, învârtita, dar și coconița fetelor. Momentele de muncă și voie bună sunt completate cu lichiuri și cozonaci, dar și câte un pahar cu vin. Sătenii au îmbrăcat cele mai frumoase costume populare pe care le-au confecționat în tinerețe sau le au zestre de la părinți: năframă, ie, rochie, șurtă și ghetă, în cazul femeilor vârstnice, poale și foite - femeile tinere, pălărie, cămașă

Cluj

1 octombrie – Cluj-Napoca

Manifestări dedicate *Zilei Internaționale a persoanelor de vârstă a III-a*.

4 octombrie – Măgura-Răcățau

18 octombrie – Muntele Rece

„Hora satului” - manifestări folclorice tradiționale.

9-11 octombrie – Negreni

„Târgul de la Negreni” - manifestare etnofolclorică.

11 octombrie – Cluj-Napoca

Festivalul folcloric interjudețean „Jocul fecioresc din Transilvania”.

11 octombrie – Turea

„Fiii satului” - manifestare etnofolclorică tradițională.

21 octombrie – Cluj-Napoca

Spectacol susținut de Ansamblul „Cununa Transilvană”. **Cu acest prilej se lansează volumul *Folclor muzical din Transilvania de Constantin Arvinte*.**

25 octombrie – Cluj-Napoca

„Icoana de Nicula” - expoziție itinerantă în școlile clujene.

Constanța

1-7 octombrie – Constanța - Galeriile „Amfora”

Expoziție retrospectivă a pictorului Haralambie Fantaziu.

8-21 octombrie – Constanța - Galeriile „Amfora”

Expoziție personală Paul Teodorescu.

14-16 octombrie – Topalu - Căminul cultural

Festivalul-concurs de interpretare a cântecului tradițional românesc „Dan Moiescu” - ediția a XIII-a.

15 octombrie – Constanța - Liceul de Artă „Regina Maria”

Lecția de istorie „Costumul popular dobrogean” - atelier de meșteșuguri tradiționale.

26 octombrie – Constanța

Saiegiile - obicei structurat după modelul colindatului în ziua de Sfântul Dumitru - manifestare folclorică organizată în colaborare cu Fundația „Mușata Armână”.

Caras-Severin

6-7 octombrie – Șopotu Nou

26 octombrie – Teregova

26-27 octombrie – Feneș, com. Armeniș

Întâlniri ale Fiilor satului - suite de manifestări cultural-artistice specifice fiecărei localități.

14-15 octombrie – Armeniș

Ruga rromilor - manifestare tradițională a acestei etnii.

18 octombrie – Grădinari

Festivalul folcloric al Văii Carașului - ediția a II-a.

23-24 octombrie – Bocșa

Festivalul creatorilor și interpreților de poezie în grai „Tata Oancea” - ediția a XXXIII-a.

24-25 octombrie – Lăpușnicu Mare

Festivalul cultural-artistic al Văii Almăjului - ediția a XV-a.

29-30 octombrie – Glimboca, Oțelu Roșu

Festivalul folcloric „Afilon Lațcu și Ion Muntean”.

Călărași

4 octombrie – Vasilați

Ansamblul „Bărăganul” susține un spectacol folcloric în cadrul manifestărilor prilejuite de Ziua comunei.

9-11 octombrie – Călărași

„Pastel de toamnă” - concursul interjudețean de creație - pictură -, ediția a IV-a, care se adresează elevilor din clasele VII-XI. Concursul este structurat pe două secțiuni: *peisaj* și *portret*. Lucrările vor fi realizate în tempera, participanții putându-se înscrie la ambele secțiuni.

23-25 octombrie – Călărași

Festivalul Național de Muzică Folk „Chitara Dunării” - ediția a II-a. La festival poate participa orice interpret sau grup folk, fără limită de vârstă. În finalul celor două seri de concurs, precum și în seara de gală susțin recitaluri interpreți consacrați ai muzicii folk - Zoia Alecu, Ovidiu Mihăilescu, Eugen Avram, Alina Manole și alții.

cusută, cioareci, pietar, șerpar și cizme - bărbații.

Curtea gazdei a fost frumos împodobită de covoare țesute, între care se distingea patul din casa de dinainte, cu perne țesute pentru zestrea fetelor.

Șezătoarea a fost un moment deosebit pentru toți participanții, fie ei activi, cu vârste cuprinse între 8 și 81 de ani, fie pasivi, care s-au îmbogățit sufletește și s-au amuzat la aflarea jocurilor: *ieșitul la găscă* sau *puricele*.

„Momentul de astăzi e unul dintre cele mai frumoase la care am asistat ca dascăl de folclor și ca cercetător al fenomenului tradițional. Vă felicit pentru modul în care știți să vă întoarceți spre tradiții, pentru modul în care știți să le păstrați și să le duceți mai departe. Îi felicit pe tinerii colegi de la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale pentru cercetările lor în teren, pentru contactele stabilite, pentru faptul că au reușit să vă găsească și pentru că împreună ne-ați invitat în această șezătoare”, a mărturisit prof. Ilie Moise (Universitatea „Lucian Blaga”).

Acțiunea face parte din proiectul Cercetare Interdisciplinară pe *Valea Târnavelor*, demers menit să cerceteze, conserve și promoveze cultura tradițională românească. Proiectul, demarat la 1 iunie, cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național, se finalizează la 31 septembrie a.c.

Gabriela NEGRU

CJCPCT “Cindrelul-Junii, Sibiu

Tabăra de cercetare etnografică de la Bata, județul Arad, 7-11 septembrie 2009

Biroul de conservare a tradițiilor, care funcționează în cadrul Centrului Cultural Județean Arad, a organizat, în perioada 7-11 septembrie a.c., o tabără de cercetare etnografică în satul Bata, la care au participat etnologi din Arad, Timișoara și Gyula (Ungaria). Obiectivul acestei tabere a fost acela de a aduna material folcloric și etnografic în vederea alcătuirii unei arhive pe suport electronic, în care să se conserve datinile și obiceiurile tradiționale din județul Arad.

De ce la Bata? Pentru că în Bata, localitate plasată la sud de Mureș, adică în Banatul istoric, nu s-au făcut cercetări sistematice, trecutul etnografic al satului fiind reconstituit doar din frânturi. De asemenea, cultura tradițională locală este una de interferență, în care peste fondul bănățean s-au suprapus împrumuturi din zona „ardeleană” de la nord de Mureș, vizibile atât în lexic, cât și în port și în folclorul local. Și aceasta cu toate că oamenii locului se consideră bănățeni, iar trimerile lor se fac către vechile organizări administrative, în care „ei erau legați de Lugoj”.

Echipa de cercetători a înregistrat informații privind obiceiurile locale de familie, tradiții legate de sărbătorile calendaristice, ocupații, repertoriu culinar local, folclor muzical (colinzi, balade, bocete, strigături), mitologie (povești despre șarpele casei, despre priculici, despre cei ce furau pe cale magică laptele de la vacă), așa cum se mai păstrează ele în memoria locală în anul 2009.

În același timp, au fost fotografiate casele vechi din localitate, crucile vechi din cimitir și toate piesele de port popular, puse la dispoziție pentru cercetare de săteni și de doamna învățătoare Delia Micurescu, ea însăși o pasionată de tradiții istorice și etnografice ale locului.

În felul acesta au putut fi înregistrate schimbările intervenite, în timp, în vestimentație, de la *spăcelele* de demult, lucrute din pânză țesută în război, până la cele din ultimii 30 de ani, executate din material de perdele.

Au fost intervievate mai ales persoanele în vârstă care, în cazul obiceiurilor dispărute, încă își mai amintesc „cum a fost cândva”, dar și persoane aparținând generației a doua, care știu ce trebuie să

Brăila

13 octombrie – Brăila - Galeria din Pod
Vernisajul expoziției de caricatură.

București

27-29 octombrie – Tulcea

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale organizează cea de-a XVI-a ediție a *Colocviilor CNCPCT*, având ca temă *Cultura populară - potențial capital sociocultural*.

La Colocvii participă specialiști din universitățile naționale, muzee, centre județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale și CNCPCT.

Parteneri: Ansamblul folcloric *Baladele Deltei* - Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Tulcea. Vor fi abordate următoarele subiecte:

- **Identificarea potențialului actual al culturii tradiționale**
 - **Modalități de valorizare a culturii populare**
 - **Meșteșugurile tradiționale - alternativă profesională**
 - **Cultura populară - componentă a educației permanente.**
- Cu acest prilej se lansează volumul retrospectiv *Sinteze*.**

Buzău

3-4 octombrie – Berca

Festivalul Cârnaților de Pleșcoi și al Covrigilor de Buzău, mărci europene autorizate - ediția a V-a.

11 octombrie – Brădeanu

Festivalul crizantemelor - festival folcloric.

- **Pe tot parcursul lunii octombrie, specialiștii CJCPCT realizează și aplică un chestionar vizând evaluarea potențialului și inițiativelor de valorificare a patrimoniului cultural al comunităților în cadrul dezvoltării locale. Materialul rezultat va sta la baza *Atlasului folcloric buzoian* al CJCPCT.**

24-25 octombrie – Pitești - Muzeul Județean Argeș - Galeria de Artă Naivă

Expoziția Națională de Artă Naivă - ediția a XLI-a.

30 noiembrie – Pitești - Teatrul „Al. Davila”

Deschiderea Stagiunii Ansamblului folcloric profesionist „Dorul” al CJCPCT.

Bacău

2-4 octombrie – Bacău

Spectacole folclorice și târg al meșterilor populari organizate în suita de manifestări prilejuite de Zilele Bacăului.

Bihor

2-3 și 9-10 octombrie – Oradea

Expoziții de artă plastică, organizate în cadrul manifestărilor „Toamna orădeană”.

2-4 octombrie – Oradea

Festivalul folcloric „Toamna orădeană” cu participarea unor ansambluri din județele: Timiș, Mureș, Sibiu, Bihor și din Ungaria. Festivalul face parte din manifestările ce se desfășoară sub același generic în municipiul Oradea.

9 octombrie – Oradea

„Gala tinerelor talente” - concurs județean de interpretare vocală a muzicii culte, ușoare și populare.

19-21 octombrie – Beiuș

Festivalul național de folclor „Cântă, cântă gură sfântă”.

25 octombrie – Beiuș

Zilele culturii beiușene - manifestări cultural-artistice din care face parte și Concursul „Varietăți bihorene” la care participă formații artistice din localitățile: Beiuș, Budureasa, Pietroasa, Ceica, Lunca și Vașcău.

25 octombrie – Beiuș

Expoziție de artă populară și artă plastică, cu participarea unor creatori și artiști plastici amatori din localitățile: Beiuș, Budureasa, Pietroasa, Ceica, Lunca și Vașcău.

Cercetător și informator sau despre „Cum a fost cândva”
Fotografie din Arhiva CCJ Arad

facă în cazul unor ceremonialuri, precum cel a înmormântării, încă bine conservat în formele sale tradiționale.

Rezultatul a fost un inventar de pierderi (numele și pașii dansurilor tradiționale locale, obiceiul umblatului cu duba, turca sau cu vertepul), de datini conservate de memorie și de elemente vii, de pildă Ruga, înregistrată cu schimbările determinate de modernitate.

Un domeniu aparte avut în vedere de cercetători a fost cel privind relațiile dintre vechii locuitori și nou-veniții în sat, în cazul acesta „bistrițenii”, care, cu propriile obiceiuri de muncă, de familie, au început să schimbe identitatea culturală locală.

Dr. Elena Rodica COLTA
Centrul Cultural Județean Arad

*Datini și tradiții***Calendar popular 2009****Brumărel (Octombrie)**

1 octombrie	Sfânta Pocroavă, Procoavele
2 octombrie	Sfântul Ciprian (se ține pentru ferirea de vrăji)
14 octombrie	Sfânta Cuvioasa Parascheva; în calendarul popular - Nunta oilor, Sfârșitul verii lui Mioi (turmele se pregătesc pentru iernat, se deschid principalele târguri)
17 octombrie	Sfântul Prooroc Osea - Sfântul Osie, Lucinul (sărbătoare pentru ferirea de lupi)
18 octombrie	Ziua Lupului, Lucinul
24 octombrie	Moșii cei Mari (de toamnă sau ai lui Sumedru)
25 octombrie	Ajunul Sfântului Dumitru (se fac pomeniri și ruguri aprinse pentru strămoși și pentru asigurarea unor recolte bune)
26 octombrie	Sfântul Mare Mucenic Dimitrie
27 octombrie	Sfântului Cuvios Dimitrie Basarabov

*Agenda****Arad**

1-3 octombrie – Curtici

Zilele orașului Curtici - manifestări cultural-artistice.

4 octombrie – Bocsig

Festivalul cântecului, jocului și portului popular de pe Valea Crișului Alb.

10 octombrie – Ineu

Festivalul dovleacului - manifestare etnofolclorică.

11 octombrie – Vânători

Manifestări dedicate *Zilei localității Vânători*.

18 octombrie – Bata

„Praznic de bucate noi” - manifestare tradițională în localitate.

26 octombrie – Milova

„650 de ani de atestare documentară a localității” - manifestări științifice și cultural-artistice.

Arges

24 octombrie – Priboieni

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Asociația Folcloriștilor Argeșeni „C. Rădulescu-Codin”, în colaborare cu Școala și Căminul cultural Priboieni, organizează Colocviul „Constantin Rădulescu-Codin și activitatea sa folclorică”.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Costum lipovenesc
din Lespezi, jud. Iași

Imagini din expoziția *Patrimoniul cultural imaterial al județului Iași - meșteuguri tradiționale și elemente de patrimoniu imaterial*
Iași, 23 septembrie - 7 octombrie 2008

Organizatori: Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale
și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași

Candrele - Scobin, jud. Iași

